

**Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin
nitqləri, çıxışları, müsahibələri və bəyanatları**

2003 – cü il

MÜNDƏRİCAT

- Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Heydər oğlu Əliyevin andiçmə mərasimi. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Heydər oğlu Əliyevin andiçmə mərasimində nitqi (31 oktyabr 2003-cü il)..... s. 2
- “Gülüstən” sarayında rəsmi qəbul. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin nitqi (31 oktyabr 2003-cü il)..... s. 5
- - Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin yekun nitqi (31 oktyabr 2003-cü il)..... s. 6
- Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin sədrliyi ilə Respublika Nazirlər Kabinetinin ilk iclası. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin nitqi (17 noyabr 2003-cü il)..... s. 8
- Müqəddəs Ramazan bayramı münasibətilə açılmış iftar süfrəsində Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin nitqi (22 noyabr 2003-cü il)..... s. 12
- Cenevrədə İnformasiya Cəmiyyəti üzrə Dünya Sammitinin açılışında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin nitqi (10 dekabr 2003-cü il)..... s. 14

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin nitqləri, çıxışları, müsahibələri və bəyanatları

2003 – cü il

Vətənə, xalqa və dövlətə sədaqət andı

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Heydər oğlu Əliyevin andiçmə mərasimi

Müasir tariximizin 35 ilə yaxın bir mərhələsi ümummilli liderimiz Heydər Əlirza oğlu Əliyevin adı ilə bağlıdır. Bu illər ərzində Azərbaycanda bütün sahələrdə misli görünməmiş quruculuq işləri aparılmışdır. Azərbaycan xalqının uzun illər həsrətində olduğu dövlət müstəqilliyinə yenidən qovuşmasından ötən 12 il ərzində ölkəmiz, xalqımız bir sıra ağır sınaqlara məruz qalmış, çox böyük çətinliklərə sinə gərmiş, Ermənistanın hərbi təcavüzü nəticəsində torpaqlarının bir hissəsini müvəqqəti itirmiş, bir milyonadək soydaşımız doğma yurd-yuvasından didərgin salınmışdır. Bütün bunlara baxmayaraq, müstəqilliyimizi qoruyub saxlaya, dövlətçiliyimizi möhkəmləndirə bilmişik. Son on ildə ölkəmizdə geniş islahatlar aparılmış, demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlət quruculuğu prosesi getmiş, Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzu artmış və o, dünya birliyində layiqli yerini tutmuşdur. Bütün bunlar xalqımızın həqiqi lideri, dünya miqyaslı müdrik dövlət xadimi Heydər Əliyevin uzaqgörən daxili və xarici siyasəti, gecəli-gündüzlü gərgin fəaliyyəti nəticəsində mümkün olmuşdur. Məhz buna görə zamanımızın ən tanınmış dövlət başçıları və siyasətçiləri Heydər Əliyevi dünya miqyaslı siyasi xadim, fenomenal rəhbər kimi qiymətləndirirlər.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev andiçmə mərasimində geniş nitq söylədi.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin andiçmə mərasimində nitqi

Hörmətli xanımlar və cənablar!

Hörmətli qonaqlar!

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilməyimlə mənə göstərilmiş bu böyük etimada görə Azərbaycan seçicilərinə, Azərbaycan vətəndaşlarına, bütün Azərbaycan xalqına öz dərin təşəkkürümü bildirirəm.

Mən bu böyük etimadı doğruldacağam, bu vəzifənin öhdəsindən layiqincə gələcəyəm, Heydər Əliyevin siyasətini davam etdirəcəyəm.

Oktyabrın 15-də Azərbaycan xalqı seçki məntəqələrinə gələrək Heydər Əliyev siyasətinə səs veribdir. Sülhə, əmin-amanlığa, tərəqqiyə, inkişafa, quruculuğa, sabitliyə səs veribdir. Bu siyasətə Azərbaycanda alternativ yoxdur.

Heydər Əliyevin siyasəti Azərbaycana böyük uğurlar gətiribdir. Bütün sahələrdə Azərbaycan inkişaf edir, uğurlar qazanır. Beynəlxalq aləmdə Azərbaycan yüksəlir, uğurlar qazanır. Azərbaycan beynəlxalq aləmdə özünəlayiq yerini tuta bilibdir, Azərbaycanın nüfuzu artıbdir. İndi Azərbaycanla hesablaşrlar, Azərbaycana hörmət edirlər. Regionda bütün beynəlxalq, irimiqyaslı layihələr Azərbaycanın iştirakı ilə, onun milli maraqlarının nəzərə alınması ilə həyata keçirilir.

Beynəlxalq təşkilatlarda Azərbaycan çox uğurlu fəaliyyət göstərir, onun nüfuzu artır. Avropa Şurası kimi mötəbər beynəlxalq təşkilat Azərbaycanın təkidi ilə Ermənistanı işğalçı dövlət kimi tanıyıbdır. Bu proses davam edəcəkdir. Azərbaycan beynəlxalq aləmdə, dünya miqyasında daha da möhkəm mövqelərə sahib olacaqdır.

Qonşularımızla münasibətlərimiz çox uğurla inkişaf edir. Həm ikitərəfli münasibətlərimiz güclənir, həm də regional əməkdaşlıq inkişaf edir. Bu gün andiçmə mərasimində iştirak etmək üçün Azərbaycana, Bakıya gəlmiş qonşu dövlətlərin görkəmli dövlət xadimlərinin iştirakı bunu bir daha sübut edir.

Mən bu fürsətdən istifadə edərək, bu gün bizimlə birlikdə mərasimdə iştirak edən Gürcüstan Prezidenti cənab Eduard Şevardnadzeni, Rusiya Federal Məclisi Federasiya Şurasının sədri cənab Sergey Mironovu, Türkiyə Cümhuriyyəti Baş nazirinin müavini cənab Əbdüllətif Şənəri, İran İslam Respublikasının vitse-prezidenti cənab seyid Məhəmmədəli Əbtəhini və Ukrayna hökumətinin başçısı cənab Viktor Yanukoviçi salamlayıram.

Azərbaycan hərtərəfli inkişaf edir, iqtisadiyyatı güclənir. Azərbaycanda iqtisadi islahatlar aparılır. Bu islahatların nəticəsində ölkəmiz qısa müddət ərzində öz iqtisadiyyatının yüksəlişini təmin etmişdir.

İqtisadiyyatın ən mühüm göstəricisi - ümumi daxili məhsul son beş il ərzində hər il 10 faiz artır, inflyasiyanın səviyyəsi 2 faiz təşkil edir. Halbuki, on il bundan əvvəl inflyasiyanın səviyyəsi 1600 faiz idi.

Azərbaycanda özəl sektor uğurla inkişaf edir. Çox sevindirici haldır ki, ümumi daxili məhsulun formalaşmasında özəl sektorun payı 70 faiz təşkil edir. Sahibkarlar sinfi yaranır. Genişmiqyaslı özəlləşdirmə proqramı həyata keçirilir. Torpaq islahatı aparılıbdır və torpaq artıq kəndlilərin özəl mülkiyyətinə verilibdir. Bunun nəticəsində kənd təsərrüfatı istehsalı artır. Bütün bunlar onu göstərir ki, Azərbaycanda Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında aparılan iqtisadi islahatlar öz gözəl nəticələrini verməkdədir.

Azərbaycana xarici sərmayə qoyuluşu çox yüksək səviyyədədir və bu proses davam edir. Sizə deyə bilərəm ki, bütün mənbələrdən qoyulan sərmayələrin həcmi 15 milyard dollar təşkil edir. Adambaşına xarici sərmayənin həcminə görə Azərbaycan keçmiş sovet respublikaları arasında qabaqcıl yerdədir, bəzi Şərqi Avropa dövlətlərini də qabaqlayır.

Amma heç kəsə sırr deyil ki, sərmayələr, xüsusilə xarici sərmayələr sabitlik olan ölkələrə qoyulur. Çünki hər bir sərmayədar o qədər də risk etmək istəmir. Bu baxımdan da Azərbaycan sərmayə qoyuluşu üçün çox münasib ölkədir. Azərbaycanda son illər ərzində hökm sürən sabitlik, ictimai-siyasi asayiş sərmayələrin cəlb olunması istiqamətində böyük addımlar atmağa imkan veribdir.

Əlbəttə, bizim hamımızın borcudur ki, Azərbaycanda yaranmış bu sabitliyi qoruyaq, saxlayaq, möhkəmləndirək. Əgər Azərbaycanda sabitliyin pozulmasına kimsə can atarsa, biz buna imkan verməyəcəyik, Azərbaycan xalqının rahat, təhlükəsiz, sabitlik şəraitində yaşamasını təmin edəcəyik.

Bu sabitlik bizə imkan verəcək ki, gələcəkdə Azərbaycanı daha da sürətlə, hərtərəfli inkişaf etdirək. Bu barədə bizim çoxlu planlarımız vardır. Azərbaycanın hər bir sahəsi inkişaf etməlidir.

Təbii ki, Azərbaycan iqtisadiyyatının əsas istiqaməti onun neft strategiyasının həyata keçirilməsidir. 1994-cü ildə Heydər Əliyev tərəfindən başlanmış yeni neft strategiyası Azərbaycana böyük uğurlar gətiribdir. "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanması ilə bu strategiya artıq 9 ildir ki, həyata keçirilir. Bunun nəticəsində Azərbaycan öz neft-qaz ehtiyatlarını çox səmərəli şəkildə dünya bazarlarına çıxarır. Azərbaycan Xəzər dənizinin özünə məxsus olan sektorunda xarici şirkətlərlə çox uğurlu əməkdaşlıq edir. Azərbaycanın neft sənayesinə on milyard dollar sərmayə qoyulubdur. On minlərlə yeni iş yerləri açılıb, qısa müddət ərzində qazma qurğuları, platformalar, neft kəmərləri, neft terminalları və ölkəmiz üçün vacib olan digər infrastruktur yaradılıbdır.

Azərbaycan öz neftini dünya bazarlarına artıq iki kəmərlə vasitəsilə çıxarır. Bakı-Novorossiysk neft kəməri ilə hazırda ildə 2,5 milyon ton neft ixrac olunur. Bakı-Supsa neft kəməri vasitəsilə qərb istiqamətində ildə 6,7 milyon ton neft ixrac edilir. Hazırda Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri inşa edilir və artıq işlərin 40 faizi görüldübdür. Artıq bu kəmərin inşasına 1 milyard 200 milyon dollar sərmayə qoyulubdur. Gələn ilin sonunda biz bunun açılışını qeyd edəcəyik.

Azərbaycan böyük qaz ehtiyatları olan "Şahdəniz" yatağında uğurla işləməyə başlayıbdır. Bakı-Ərzurum qaz kəmərinin tikintisinə vəsait qoyulur və əgər hər şey cədvəl üzrə gedərsə, 2006-cı ildə Azərbaycan qazı Avropaya çatdırılacaqdır.

Bütün bu planların, görülən işlərin əsası 1994-cü ildə qoyulubdur. O vaxt, çətin və mürəkkəb şərait vardı, Azərbaycan çox riskli bir ölkə sayılırdı. Azərbaycana sərmayənin cəlb edilməsi üçün cənab Prezident Heydər Əliyev böyük işlər görmüşdür. Nəhayət, əfsanəni reallığa, gerçəkliyə çevirmişdir.

Neft strategiyasının tərkib hissəsi ondan ibarətdir ki, neftdən əldə olunan gəlirlər Azərbaycan xalqına səmərəli şəkildə xidmət etsin. Bu məqsədlə Azərbaycan Dövlət Neft Fondu yaradılmışdır. Fondun yaradılması Azərbaycanın müasir tarixində çox əlamətdar hadisədir. O, bütün beynəlxalq standartlara cavab verən, şəffaf qurumdur. Beynəlxalq maliyyə qurumları onun fəaliyyətini çox yüksək qiymətləndirirlər.

Hazırda Neft Fondunda 800 milyon dollar vəsait yığılıbdır. Bu, xalqın vəsaitidir. Buna görə də Neft Fondunun fəaliyyəti haqqında ictimaiyyətə mütəmadi qaydada məlumat verilir. Hər bir vətəndaş bilməlidir ki, onun ölkəsinin valyuta ehtiyatları nə qədərdir və necə, hansı istiqamətlərə sərf olunur.

Gələcəkdə Azərbaycan öz iqtisadi potensialını inkişaf etdirdikcə, Azərbaycanda yeni neft yataqları kəşf olunandan sonra, Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri istismara verildəndən sonra, əlbəttə, ölkəmizin imkanları daha da artacaqdır. Hər il Azərbaycana milyardlarla dollar vəsait daxil olacaqdır. Bu vəsaitlə Azərbaycanda bütün sahələrdə quruculuq işləri aparılacaq, sosial problemlərin həlli istiqamətində böyük işlər görülməkdədir.

Bilirsiniz ki, Neft Fondundan ayrılan vəsait, ilk növbədə, Azərbaycanda ən çətin vəziyyətdə yaşayan qaçqın-köçkünlərə, onların həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılması üçün sərf olunur. Cənab Prezident Heydər Əliyevin Fərmanları ilə bu məqsəd üçün 70 milyon dollar ayrılmışdır və qaçqın-köçkünlərdən ötrü yeni qəsəbələr, şəhərciklər, evlər tikilir. On minlərlə qaçqın və köçkün artıq çadır düşərgəsindən çıxarılarq müasir evlərə köçürülüb və bu proses davam edəcəkdir. Biz gələcəkdə də bu məsələyə çox böyük diqqət göstərəcəyik. Əminəm ki, yaxın gələcəkdə işğaldan əziyyət çəkən bütün qaçqın və köçkünlər müasir şəraitlə təmin olunacaqlar.

Azərbaycanda digər sosial məsələlər də öz həllini tapır. Bilirsiniz ki, bu yaxınlarda cənab Prezidentin Sərəncamları ilə səhiyyə, təhsil, mədəniyyət işçilərinin və başqalarının əmək haqqı 50 faiz artırılmışdır. Pensiyalar 40 faiz artırılmışdır. Bu, bir daha onu göstərir ki, sosial məsələlər Prezidentimizin daim diqqət mərkəzində olmuşdur. Bu siyasət bundan sonra da davam etdiriləcəkdir. Ölkənin bütün imkanları buna xidmət edəcəkdir. Təsadüfi deyil ki, gələn ilin büdcəsinin 60 faizi sosial məsələlərə sərf olunacaqdır.

Azərbaycan gələcəkdə çox zəngin və qüdrətli ölkəyə çevriləcəkdir. Neft strategiyasını davam etdirərək, qısa müddət ərzində ölkəmizi hərtərəfli inkişaf etdirəcəyik.

Xüsusilə qeyri-neft sektoruna böyük diqqət göstəriləcəkdir. Yeni zavodlar, fabriklər istifadəyə veriləcəkdir. Sahibkarlığın inkişafı üçün tədbirlər planı, Azərbaycanda iqtisadi inkişaf proqramı hazırlanır. Bu çoxşaxəli inkişaf proqramı Azərbaycanı qısa müddət ərzində zəngin dövlətə çevirməyə imkan verəcəkdir. Bizdə bütün imkanlar - təbii sərvətlər, insan potensialı və ən önəmlisi, xalqın iradəsi vardır. Biz hamımız birləşərək və bir nöqtəyə vuraraq Azərbaycanı zəngin, qüdrətli dövlətə çevirəcəyik.

Azərbaycanda ordu quruculuğu sahəsində də böyük işlər görülmüşdür. Ölkəmizdə güclü ordu yaradılmışdır və bu proses davam edəcəkdir. Bu məsələ daim mənim diqqət mərkəzimdə olacaqdır. Azərbaycanın çox güclü ordusu olmalıdır. O, qarşıda duran bütün məsələləri həll etmək iqtidarında olmalıdır. Əminəm ki, Azərbaycanın iqtisadi potensialı ordumuzun ən yüksək standartlara cavab verməsinə və qarşıda duran bütün vəzifələri yerinə yetirməsinə imkan verəcəkdir.

Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ölkəmiz üçün ən ağır problemdir. Uzun illərdir ki, biz atəşkəs rejimində yaşayırıq. Təəssüflər olsun ki, bu məsələ ilə bilavasitə məşğul olan ATƏT-in Minsk qrupunun fəaliyyəti hələlik heç bir nəticə vermir. Biz hələ də ümidlərimizi itirmirik. Hələ də ümid edirik ki, həmsədrlər bu məsələ ilə daha ciddi şəkildə, məsuliyyətlə məşğul olacaqlar. Bu məsələ öz həllini tapmalıdır. Bu problem yalnız bir neçə prinsiplər, beynəlxalq hüquq normaları əsasında həll oluna bilər: Azərbaycanın torpaqları işğaldan azad olunmalıdır, bir milyon qaçqın və köçkün öz doğma yurdlarına qayıtmalıdır, ölkəmizin ərazi bütövlüyü bərpa edilməlidir. Azərbaycan heç vaxt bu vəziyyətlə, torpaqlarının işğal altında qalması ilə barışmayacaqdır. Hamı bilməlidir ki, sülh tərəfdarı olmağımıza baxmayaraq, müharibənin yenidən başlanmamasını və bu məsələnin sülh yolu ilə həllini istəməyimizə baxmayaraq, bizim səbrimiz də tükənməz deyildir. Azərbaycan öz doğma torpaqlarını nəyin bahasına olursa-olsun, azad edəcəkdir.

Mən Azərbaycanın xoşbəxt gələcəyinə inanıram. Əminəm ki, ölkəmiz bundan sonra da inkişaf edəcək, daha da güclənəcəkdir. Azərbaycanda demokratiya daha da inkişaf edəcək, siyasi plüralizm, söz azadlığı təmin olunacaqdır. Ölkəmiz müasir dövlətə çevriləcəkdir. Bütün bunları etmək üçün Azərbaycanda çox işlər görmək lazımdır.

Ancaq bütün bunları həyata keçirmək və Azərbaycanı qüdrətli dövlətə çevirmək üçün ən başlıcası, ölkədə Heydər Əliyevin siyasəti davam etdirilməlidir. Bu gün yüksək kürsüdən çıxış edərkən mən Azərbaycan xalqına söz verirəm ki, bu siyasətə sadıq qalacağam, heç vaxt bu yoldan dönməyəcəyəm, Heydər Əliyevin siyasətini davam etdirəcəyəm.

Mən bu gün bu yüksək kürsüdən əziz Prezidentimiz cənab Heydər Əliyevə müraciət edərək deyirəm: Əziz Prezident, əsərin olan müasir Azərbaycanı gücləndirəcəyik, zənginləşdirəcəyik, hərtərəfli inkişaf etdirəcəyik, Sizin yolunuzla yeni qələbələrə doğru gedəcəyik.

Yaşasın Azərbaycan xalqının milli lideri, müasir Azərbaycanın qurucusu Heydər Əliyev!

Yaşasın qəhrəman Azərbaycan xalqı!

Yaşasın azad və müstəqil Azərbaycan!

AzərTAc
“Xalq qəzeti”, 01 noyabr 2003-cü il

“Gülüstan” sarayında rəsmi qəbul

Xəbər verdiyimiz kimi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin təntənəli andiçmə mərasimindən sonra, oktyabrın 31-də “Gülüstan” sarayında bu əlamətdar hadisə münasibətilə rəsmi qəbul təşkil olunmuşdur.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin nitqi

- Hörmətli xanımlar və cənablar!
Əziz qonaqlar!

Mən sizin hamınızı ürəkdən salamlayıram və dəvətimizi qəbul edib bu axşam qəbulda iştirak etdiyinizə görə sizə təşəkkürümü bildirirəm.

Bu gün mənim həyatımda çox əlamətdar bir gündür. Azərbaycan xalqının dəstəyi ilə mənə göstərilən böyük etimadın nəticəsində bu gün mən Prezident vəzifəsinin icrasına başlayıram.

Mən bu gün də, bundan əvvəlki çıxışlarımda da gələcək planlarım haqqında ətraflı danışmışam. Hesab edirəm ki, bunları təkrarlamağa ehtiyac yoxdur. Ancaq bir məqamı yenə vurğulamaq istəyirəm ki, Azərbaycanın xoşbəxt gələcəyi, hərtərəfli inkişafı üçün ölkədə Heydər Əliyevin siyasəti davam etdirilməlidir.

Düşünürəm ki, bu gün ən çox sevənən və bu günü gözləyən cənab Prezident Heydər Əliyevdir. Onun əsəri olan müasir Azərbaycan özünün müəyyən etdiyi yolla gedəcəkdir. Onun siyasəti yaşayacaqdır və Azərbaycan xalqına yeni qələbələr gətirəcəkdir. Ona görə də mən istəyirəm ilk bədəni cənab Prezident Heydər Əliyevin sağlığına qaldıraq, ona uzun ömür, cansağlığı arzulayaq. Bütün dövrlərdə və mərhələlərdə o, əsl mənada xalqın lideri olmuşdur və olaraq qalır. Sovet İttifaqı dövründə fərqli sistem olmasına baxmayaraq, Heydər Əliyev çalışırdı ki, Azərbaycanda yeni zavod və fabriklər yaradılsın, iş yerləri açılsın, mədəniyyət, elm, təhsil, ədəbiyyat inkişaf etsin. O, bütün bu məsələlərə böyük diqqət göstərirdi. Məhz o illərdə Azərbaycanda neft infrastrukturunu yaradılmışdır. Biz bu gün neft strategiyası haqqında danışırıq, ancaq bilməliyik ki, əgər onun belə uğurla həyata keçirilməsi üçün 1970-ci illərdə möhkəm zəmin yaradılmasaydı, indi gördüyünüz işləri yerinə yetirə bilməzdik. Yəni o dövrdə də Heydər Əliyev öz xalqına xidmət edirdi.

Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən sonra formalaşmış yeni ictimai-siyasi mühitdə də Heydər Əliyev əsl liderlik xüsusiyyətlərini nümayiş etdirdi, xalqı böhrandan, anarxiyadan, hərəc-mərclikdən inkişafa doğru apardı. Biz hamımız Azərbaycanın hansı təhlükələrlə üzləşdiyini yaxşı xatırlayırıq. Ona görə biz heç vaxt imkan verməməliyik ki, ölkədə yenidən sabitlik pozulsun, xaos və anarxiya yaransın. Azərbaycan xalqı buna heç vaxt imkan verməyəcək, biz də buna yol verməyəcəyik.

Təklif edirəm bu bədələri cənab Prezidentin sağlığına qaldıraq. Biz hamımız, bütün Azərbaycan xalqı ona cansağlığı, uzun ömür arzulayır və onun Vətənə dönməsini səbirsizliklə gözləyir.

Cənab Prezidentin sağlığına!

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin yekun nitqi

- Hörmətli xanımlar və cənablar!

Hörmətli qonaqlar!

Mən bu tədbirdə iştirak edən xarici ölkələrdən gəlmiş qonaqları bir daha salamlamaq istəyirəm.

Mən andiçmə mərasimində iştirak etmək üçün ölkəmizə gəlmiş Sergey Mixayloviç Mironovu salamlamaq istəyirəm. Bu gün biz onunla görüşdük və bir çox məsələləri müzakirə etdik.

Rusiya ilə Azərbaycan arasında son illər yaranmış münasibətlərdən biz çox razıyıq. Bu münasibətlərin əsası Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinin Azərbaycana səfəri zamanı qoyulmuşdur. İki ölkənin prezidentinin – Vladimir Putinin və Heydər Əliyevin şəxsi münasibətləri və qarşılıqlı hörməti ölkələrimiz arasında münasibətlərin inkişafının, möhkəmlənməsinin və yeni məzmun almasının əsasını qoymuşdur. Ötən 3 il ərzində bütün istiqamətlərdə - həm siyasi, həm mədəni sahələrdə böyük tərəqqi əldə olunmuş və əlaqələrimiz keyfiyyətcə yeni mərhələlərə qədəm qoymuşdur. Bu, bir daha sübut edir ki, rəhbərlərin siyasi iradəsi olarsa, problemlər həllini tapacaqdır. Bu gün Rusiya ilə Azərbaycan arasında həll olunmayan heç bir problem yoxdur. Bütün məsələlər, hətta uzun illərdən bəri yığılıb qalmış və kimin üçünsə həlli qeyri-mümkün görünən mürəkkəb məsələlər də hər iki tərəfin mənafeyinə uyğun olaraq həll edilmişdir.

Əminəm ki, gələcəkdə də Rusiya və Azərbaycan arasında münasibətlər dostluq, qarşılıqlı anlaşma və strateji tərəfdaşlıq zəminində qurulacaqdır. Mən vaxt tapıb bizim tədbirimizdə iştirak etdiyi üçün Sergey Mixayloviçə öz təşəkkürümü bildirirəm.

\Bu gün bu tədbirdə bizə dost ölkə olan Ukraynanın Baş naziri də iştirak edir. Azərbaycan və Ukraynanı dərin tarixi köklər birləşdirir. Müstəqillik əldə etdikdən sonra ölkələrimizin əsl tərəfdaş olması çox sevindiricidir. Biz beynəlxalq təşkilatlarda əməkdaşlıq edirik, demək olar ki, həmişə eyni mövqedən çıxış edirik. Bizim ikitərəfli əlaqələrimiz real məzmunla malikdir. Bu sahədə məlumatı olan şəxs kimi deməliyəm ki, əlaqələrimizin inkişafında ölkələrimizin prezidentləri - Leonid Kuçmanın və Heydər Əliyevin dostluq münasibətlərinin böyük rolu vardır.

Sentyabr ayında Yaltada Ukrayna Prezidentinin məni səmimi qəbul etməsi bir daha onu göstərir ki, gələcəkdə də ölkələrimiz arasında dostluq və qardaşlıq münasibətləri inkişaf edəcəkdir.

Mən bizim bugünkü tədbirimizdə iştirak etdiyinə görə Viktor Fyodoroviçə təşəkkürümü bildirirəm və ümidvaram ki, ölkələrimiz gələcəkdə də bir-birinə dost və qardaş münasibəti bəsləyəcək, xalqlarımız daha da yaxın olacaqlar.

Bizim bugünkü tədbirimizin rəsmi hissəsindən sonra Eduard Amvrosiyeviç Şevardnadze vətənə qayıtdı. Bu gün onun çox gərgin iş cədvəli var idi. O, Azərbaycana gəlməzdən əvvəl çox mühüm tədbir keçirmişdir. Hamımız bilir ki, iki gündən sonra Gürcüstanda parlament seçkiləri olacaqdır. Əlbəttə, mən bu gün orada təbliğat kampaniyasının son günü olmasına rəğmən Eduard Şevardnadzenin vaxt tapıb ölkəmizə gəlməsini çox yüksək qiymətləndirirəm. Bu ölkəni – müasir Azərbaycanı onun dostu və qardaşı Heydər Əliyev yaratmışdır.

O, öz Vətəninə, öz ailəsinə, öz evinə gəlmişdir.

Mən Baş nazir vəzifəsinə təyin olunduqdan sonra MDB dövlət başçılarından zirvə görüşündə ilk dəfə iştirak etdim. Orada mən Eduard Amvrosiyeviçlə görüşmək şərəfinə nail oldum. O, məni çox səmimiyyətlə və hərarətlə qarşıladı. Bizim rəhbərlərimiz - Eduard Şevardnadze və Heydər Əliyev arasında olan münasibətlər həmişə, demək olar ki, 40 ilə yaxın müddət ərzində qardaşlıq münasibətləri olmuşdur. Onlar bir-birinə həmişə kömək etmişlər, istər hüquq-mühafizə orqanlarında çalışdıqları dövrdə, istər respublikalarımıza rəhbərlik etdikləri dövrdə, istərsə də Moskvada işlədikləri dövrdə, Siyasi Büronun üzvü olarkən bir-birilərini yaxından tanıyırdılar. O zaman onlar sovet dövlətinin inkişafını müəyyən edən səkkiz nəfərdən ikisi idi.

Ən başlıcası, ölkələrimizi parçalanmaqdan, xaosdan və anarxiyadan xilas etmək üçün çağırışları zaman da onlar çiyin-çiyinə müasir Gürcüstanı və müasir Azərbaycanı yaratdılar. Onlar bir çoxlarına əfsanə kimi gələn layihələri həqiqətə çevirdilər. Hər iki rəhbərin siyasi müdrikliyi, əzmi, cəsarəti və öz xalqına sədaqəti onlara bu işləri görməyə imkan verdi. Mən Eduard Amvrosiyeviçin xidmətlərini xüsusi qeyd etmək istəyirəm və xarici işlər nazirindən mənim xoş arzularımı bir daha ona çatdırmağı xahiş edirəm. Mən ona uzun illər qardaş Gürcüstana rəhbərlik etməsini arzulayıram.

Bu gün hörmətli Baş nazirin müavini Əbdüllətif Şənər də bizim qonağımızdır. Mən onu səmimiyyətlə salamlayıram.

Türkiyə ilə Azərbaycan arasında mövcud olan dostluq və qardaşlıq münasibətləri əbədidir, sarsılmazdır. Bu münasibətlər gələcəkdə də inkişaf edəcək və xalqlarımızı daha da yaxınlaşdıracaqdır. Türkiyə bütün sahələrdə daim Azərbaycana dayaq və arxa olmuşdur. Azərbaycan müstəqilliyini əldə etdikdən sonra ilk olaraq

ölkəmizi tanıyan məhz qardaş Türkiyə olmuşdur. Biz daim belə bir ifadəni işlədirik: Türkiyə haradadır, Azərbaycan da oradadır, Azərbaycan haradadır, Türkiyə də oradadır.

Mən hörmətli Əbdüllətif bəydən səmimi salamlarımı dostum və qardaşım hörmətli Baş nazir Rəcəb Tayyib Ərdoğan və hörmətli Prezident Əhməd Nəcəf Sezerə çatdırmağı xahiş edirəm. Bir daha sizi əmin etmək istəyirəm ki, ölkələrimiz gələcəkdə də vahid mövqedən çıxış edərək həm ikitərəfli münasibətlərdə, həm də regional məsələlərdə yaxından əməkdaşlıq edəcəklər.

Əziz dostlar, bu gün mən fürsətdən istifadə edərək, bütün Azərbaycan xalqına müraciət etmək istəyirəm. Oktyabrın 15-də mənə göstərilən etimada görə bir daha xalqımıza öz minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Bu gün Respublika sarayında keçirilmiş andiçmə mərasimində iştirak etmək istəyən insanların hamısı orada iştirak edə bilmədilər. Bilirəm ki, bu gözəl salonda da vətəndaşlarımız iştirak etmək istəyirlər. Əlbəttə, buna imkan yoxdur. Eyni zamanda, bilirəm ki, Azərbaycanın müxtəlif yerlərində - Bakıda, digər şəhərlərdə şənliklər keçirilir. Bu gün Bakının Azadlıq meydanında yüz minlərlə insan elə bu vaxt yığılaraq bu günü qeyd edirlər, sevinirlər, bir-birlərini təbrik edirlər, bayram edirlər. Mənim üçün ən böyük xoşbəxtlik məhz bundadır. Oktyabrın 15-də Azərbaycan xalqı sərbəst şəkildə öz iradəsini ifadə etmişdir ki, bu da mənim üçün böyük səadətdir. Seçkilərin nəticələri məhz Azərbaycan xalqının iradəsini əks etdirir.

Bu gün mən bu masa arxasında Azadlıq meydanında toplaşmış və şənələnən soydaşlarımızı salamlayıram. Qaçqın düşərgəsində yaşayan soydaşlarımızı salamlayıram. Orduda xidmət edən, sərhədlərimizin keçiyində duran əsgərləri salamlayıram. Bu gün növbədə olan həkimlərimizi, hər bir Azərbaycan vətəndaşını salamlayıram. Mən hər bir Azərbaycan vətəndaşı üçün Prezident olacağam. Milliyətimdən, dinimdən, siyasi əqidəsindən asılı olmayaraq, hər bir Azərbaycan vətəndaşının Prezidenti olacağam və Azərbaycan xalqının etimadını doğruldacağam.

Bu bədəni Azərbaycan xalqının şərəfinə qaldırıram.

AzərTAc
31 oktyabr 2003-cü il

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin sədrliyi ilə Respublika Nazirlər Kabinetinin ilk iclası

Noyabrın 17-də Nazirlər Kabinetinin iclas zalında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin sədrliyi ilə respublika hökumətinin ölkəmizdə prezident seçkilərindən sonra ilk iclası keçirilmişdir.

İclasda Prezidentin İcra Aparatının, Nazirlər Kabinetinin məsul işçiləri, respublikanın nazirlikləri, komitələri, şirkətləri, səhmdar cəmiyyətləri, konsernləri, birlikləri və baş idarələrinin rəhbərləri iştirak edirdilər.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin ilk iclasında geniş nitq söylədi.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin nitqi

Prezident seçkilərindən sonra Nazirlər Kabinetinin ilk iclasıdır. Ona görə qərara gəldim ki, ilk iclası mən özüm aparım.

Oktyabrın 15-də prezident seçkilərində Azərbaycan xalqının böyük əksəriyyəti öz səsini Azərbaycanda son illər ərzində aparılan Heydər Əliyev siyasətinə veribdir. Seçkilər bir daha göstərdi ki, bu siyasətə Azərbaycanda alternativ yoxdur və Azərbaycanın hərtərəfli gələcək inkişafı üçün bu siyasət davam etdirilməlidir. Əlbəttə, iqtisadi sahədə bu siyasət böyük uğurlar gətiribdir.

Azərbaycanın iqtisadiyyatı çox uğurla və hərtərəfli inkişaf edibdir. Son on il ərzində aparılan islahatların nəticəsində iqtisadiyyatımızın əldə olunan bütün əsas göstəriciləri deməyə əsas verir ki, Azərbaycan çox sürətlə inkişaf edən, dinamik şəkildə inkişaf edən ölkədir.

Hamımız yaxşı xatırlayırıq ki, 1991-1993-cü illərdə yaranmış xaos, anarxiya iqtisadiyyata da böyük zərbələr vurmuşdu. Demək olar ki, iqtisadiyyatımız tamamilə dağılmışdı, böhran içində idi. Əlbəttə, 1993-cü ildə xalqın tələbi ilə Heydər Əliyev Azərbaycan rəhbərliyinə gəlməyəydi, yaqın ki, iqtisadiyyatımız tamamilə dağılacaqdı. İlk illərdə çətinliklər çox idi, Azərbaycan müharibə şəraitində idi. Eyni zamanda, vətəndaş müharibəsi də aparılırdı, dövlət çevrilişlərinə cəhdlər də göstərilmişdi. Yalnız 1995-ci ildən sonra iqtisadi tənəzzülün qarşısı alındı və iqtisadiyyatımız tədricən inkişaf etməyə başladı. Bunun üçün çox cəsarətli addımlar atılmışdır, müxtəlif sahələrdə islahatlar aparılmışdır və bu islahatların nəticəsində qısa müddət ərzində iqtisadiyyatda dirçəliş başlandı.

İqtisadiyyatın əsas göstəricisi olan ümumi daxili məhsul 1998-2003-cü illərdə 60 faiz artdı. Ölkəyə böyük həcmdə kapital qoyuluşu təmin edildi, sərmayələr cəlb olundu. İndi hamı bilir ki, xarici sərmayənin qoyuluşu üzrə adambaşına düşən paya görə Azərbaycan nəinki MDB ölkələri arasında qabaqcıl yerdədir, eyni zamanda, Şərqi Avropa məkanında da liderliyi əldə edibdir. Bu, çox böyük göstəricidir. Nəzərə alsaq ki, Azərbaycan o vaxt dünyada riskli bir məkan sayılırdı, Azərbaycanda sabitlik hələlik tam bərqərar olunmamışdı. Digər tərəfdən Ermənistanın işğalçılıq siyasəti nəticəsində 20 faiz torpaqlarımız işğal altında idi. Bütün bunlara baxmayaraq, Heydər Əliyevin uzaqgörən, müdrik siyasətinin nəticəsində xarici sərmayənin cəlb edilməsi mümkün olmuşdur. Sərmayələr, ilk növbədə, neft sektoruna yatırılıbdir və neft sektorunda əldə olunan uğurlar təkcə Azərbaycanda deyil, bütün dünyada tanınır və təqdir edilir.

Qısa müddət ərzində Azərbaycan özünün neft strategiyasını müəyyən edibdir. Heydər Əliyev tərəfindən müəyyən edilmiş neft strategiyası Azərbaycana böyük uğurlar gətiribdir. Azərbaycana böyük həcmdə sərmayə qoyulubdur, yeni infrastruktur yaradılıbdir, neft kəmərləri tikilibdir və tikilməkdədir. Bir sözlə, neft strategiyası bizə imkan verir ki, bu gün də, gələcəkdə də neftdən əldə olunan gəlirlərdən səmərəli istifadə edərək, Azərbaycanı hərtərəfli inkişaf etdirək, xalqımız üçün gözəl şərait yaradaq.

Amma eyni zamanda bunu da qeyd etməliyəm ki, əgər ötən əsrin 70-ci illərində yenə də cənab Heydər Əliyev tərəfindən Azərbaycanda müasir neft infrastrukturunu yaradılmasaydı, yaqın ki, 1993-cü ildə başlanan yeni neft strategiyasını həyata keçirmək o qədər də asan olmazdı. Məhz o illərdə Azərbaycanda qazma qurğuları tikilibdir, Dərin Özüllər zavodu istifadəyə verilibdir ki, öz növbəsində, həmin zavodda indi yeni platformalar quraşdırılır.

Bu illər ərzində sosial məsələlərə böyük diqqət göstərilibdir. Amma təbii ki, sosial məsələlər bilavasitə ölkənin iqtisadi vəziyyətindən asılıdır. İqtisadiyyat güclü olanda, sosial məsələlər də öz həllini tapır. Baxmayaraq ki, Azərbaycan öz iqtisadi potensialını hələ tam mənada göstərə bilmir, - əlbəttə, bunun da obyektiv səbəbləri var, - buna baxmayaraq, ölkəmizin başçısının göstərişləri əsasında sosial məsələlərə də böyük diqqət göstərilmişdir. Pensiyalar, müavinətlər, əmək haqları qaldırılıbdir və bu yaxınlarda artırılan pensiyalar, əmək haqları onu bir daha göstərir ki, ilk növbədə, Azərbaycanda sosial məsələlərə böyük diqqət göstərilir. Azərbaycan vətəndaşları daha yaxşı yaşamaladırlar və bununla bağlı gələcək üçün də tədbirlər planı var və həyata keçiriləcəkdir.

Çətin vəziyyətdə yaşayan qaçqınlar və məcburi köçkünlərin həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılması üçün də tədbirlər həyata keçirilir. Cənab Prezidentin Fərmanları ilə bu məqsəd üçün böyük həcmdə vəsait ayrılmışdır. Neft Fondunun vəsaiti hesabına yeni qəsəbələr, şəhərciklər tikilmişdir. Əlbəttə, bu proses bundan sonra da davam edəcəkdir.

Mən seçkilərə qədər olan çıxışlarımda dəfələrlə bu barədə öz fikirlərimi bildirmişdim. Bir daha bəyan edirəm ki, Azərbaycanda görülməli tədbirlərin nəticəsində heç bir çadır şəhərciyi qalmayacaq, bütün çadır şəhərcikləri ləğv ediləcək və onların əvəzində yeni, müasir standartlara cavab verən evlər, qəsəbələr salınacaqdır.

Bir sözlə, Azərbaycanda son illər ərzində aparılan iqtisadi siyasət çox uğurlu olubdur və Azərbaycanın gələcək inkişafı üçün də gözəl təməl yaranıbdir. Bizim hamımızın vəzifəsidir ki, bu siyasəti davam etdirək, əldə olunan bu uğurları artıraraq və Azərbaycanın hərtərəfli inkişafı üçün böyük imkanlardan istifadə edərək, qoyulmuş bu gözəl təməlin üzərində müasir Azərbaycanı yaradaq.

Mən əminəm ki, biz buna nail olacağıq. Gələcəkdə böyük işlər görməliyik, mövcud problemləri aradan qaldırmalıyıq. Problemlər var və biz bunları bilirik. Əlbəttə, onların həlli istiqamətində yaxın gələcəkdə tədbirlər görülməlidir. İlk növbədə, yoxsulluğun aradan qaldırılması istiqamətində ciddi tədbirlər görülməlidir. Artıq bu istiqamətdə işlər aparılır. Dünya Bankı ilə birlikdə tədbirlər həyata keçirilir. Əminəm ki, biz buna nail olacağıq.

Azərbaycan üçün ən böyük problem işsizlik problemidir. Bu istiqamətdə görülməli tədbirlərin nəticəsində, əminəm ki, həmin problem də aradan qaldırılacaqdır. Mən seçkilərdən əvvəlki çıxışlarımda bu barədə öz fikirlərimi bildirmişdim. Bəyan etmişdim, məqsədimiz odur ki, növbəti beş ildə Azərbaycanda 600 min iş yeri açılsın. Bu, sadəcə olaraq, seçkiqabağı vəd deyildir. Bu, proqramdır. Yəni mən əminəm ki, həm dövlət tərəfindən, eyni zamanda, özəl sektor tərəfindən görülməli tədbirlərin nəticəsində biz buna nail olacağıq.

Bütün gələcək planlarımızı həyata keçirmək üçün Azərbaycanda, ilk növbədə, maliyyə intizamı olmalıdır. Bu istiqamətdə böyük işlər aparılıbdır. Hesab edirəm ki, biz gələcəkdə də mövcud problemlərə daha böyük diqqətlə yanaşmalıyıq. Hələ də müəssisələr arasında ödəməmələr problemi mövcuddur və bu problem yeni borclar yaradır. Xüsusilə, bu, yanacaq-energetika kompleksində özünü çox kəskin şəkildə büruzə verir.

Bildirmək istəyirəm ki, Azərbaycanın tələbatlarını ödəmək, əhalini və müəssisələri elektrik enerjisi və qazla təmin etmək üçün Azərbaycan dövləti, Dövlət Neft Şirkəti xaricdən böyük həcmdə təbii qaz və elektrik enerjisi alır. Bu, məqsədlərə - qazın alınması üçün ildə 200 milyon dollardan çox elektrik enerjisinin alınması üçün isə Dövlət Neft Şirkəti tərəfindən 40 milyon dollardan çox vəsait ayrılır. Bu təbii qaz və elektrik enerjisi müvafiq qaydada "Azərenerji" və "Azəriqaz" səhmdar cəmiyyətlərinə verilir.

Ancaq təəssüflər olsun ki, təbii qaz və elektrik enerjisi satıldıqdan sonra yığılan vəsait Neft Şirkətinə ödənilir. Baxmayaraq, yığılan vəsait ödənilsə belə, bu, xərclərin hamısını bağlaya bilməz. Çünki Neft Şirkəti qazı və elektrik enerjisini dünya qiymətinə alır, daxildə isə bu, yerli qiymətlərə satılır. Buradan yaranan fərq çox böyükdür. Amma yenə də birincisi, yığılan vəsaitlər ödənilir. İkincisi də verilən qazın və elektrik enerjisinin haqqının cəmi 50 faizi yığılır. Bu, çox aşağı göstəricidir. Deyə bilərəm ki, bazar iqtisadiyyatı yolu ilə gedən, inkişaf edən ölkələrdə belə hallara rast gəlinmir. Əgər hansısa bir şirkət, xüsusilə dövlət şirkəti əhalini və müəssisələri yanacaq ilə təmin etmək üçün xaricdən qaz, elektrik enerjisi alırsa, o, əhaliyə və müəssisələrə daha yüksək, daha baha qiymətə satılır. Azərbaycanda isə əksinə, həm ucuz qiymətə satılır, eyni zamanda, onun haqqı da ödənilir.

Mən sizə deyə bilərəm ki, belə olan halda Azərbaycanın büdcəsi ildə ən azı 500 milyon dollar vəsait itirir. Biz bu məsələyə çox diqqətlə, ciddi yanaşmalıyıq. Bu məsələ bizim üçün yeni bir məsələ deyildir. Biz keçmişdə də bununla əlaqədar dəfələrlə danışmışıq, fikir mübadiləsi aparmışdıq. Artur müəllimlə də biz bu barədə dəfələrlə danışmışıq və əminik ki, Nazirlər Kabineti yaxın vaxtlarda bu məsələnin həlli barədə tədbirlər planını təqdim edəcəkdir.

Sahibkarlığa kömək davam etdirilməlidir. Bu bizim strateji məqsədimizdir. Sevindirici haldır ki, Azərbaycanın ümumi daxili məhsulunun böyük hissəsi özəl sektorun hesabına formalaşır. Bu, onu göstərir ki, Azərbaycanda aparılan iqtisadi islahatlar öz nəticələrini verməkdədir və Azərbaycanda bazar iqtisadiyyatı inkişaf edir.

Gələcək illərin büdcəsində sahibkarlığa kömək məqsədi ilə 100 milyard manat vəsait nəzərdə tutulubdur. Əlbəttə, bu, keçən illərə nisbətən daha böyük rəqəmdir. Ancaq yenə də tam mənada bizi qane etmir. Amma onu da bilməliyik ki, imkanımız nəyə çatır və biz də onu etməliyik. Həm dövlət tərəfindən göstərilən və gələcəkdə göstəriləcək qayğı, eyni zamanda, özəl sektor üçün yaradılmış şərait əminəm ki, yaxın gələcəkdə imkan verəcək ki, Azərbaycanda sahibkarlıq daha sürətlə inkişaf etsin, sahibkarlar Azərbaycan iqtisadiyyatında daha fəal rol oynasınlar. Beləliklə, Azərbaycanın hərtərəfli inkişafı təmin olunacaqdır.

Azərbaycanın hərtərəfli inkişafına nail olmaq üçün regional proqramlar həyata keçirilməlidir. Sizə bildirməliyəm ki, Azərbaycanın iqtisadi potensialının üçdə iki hissəsi Bakıda və Abşeron yarımadasında

formalaşdır. Bu onu göstərir ki, regionlarda iqtisadi inkişaf ləng gedir. Əlbəttə, bunun da obyektiv səbəbləri vardır. Amma bu istiqamətdə dönüş yaratmaq üçün regional proqramlara böyük diqqət göstərilməlidir.

Hazırda Azərbaycanın regional inkişafına dair çox geniş Fərman hazırlanır. Əminəm ki, bu Fərman imzalanandan sonra bu istiqamətdə də müsbət nəticələri görəcəyik. Azərbaycan təkcə Bakıdan və Abşerondan ibarət deyildir. Azərbaycanın hər bir regionu inkişaf etməlidir, hər bir bölgəsi inkişaf etməlidir. Əlbəttə, biz bu məsələyə böyük diqqət göstərməliyik.

Kənd təsərrüfatında aparılan islahatların nəticəsində böyük uğurlar qazanılıb. Torpaq özəl mülkiyyətə verilib. Bunun nəticəsində kənd təsərrüfatı istehsalında böyük uğurlar vardır. Bu ənənə davam etməlidir və kənd təsərrüfatında islahatların ikinci mərhələsi başlamalıdır. Dövlətin öhdəsinə nə düşürsə, biz bunu edəcəyik. Amma eyni zamanda, yerlərdə də bu məsələyə böyük diqqət göstərilməlidir.

Hesab edirəm ki, aqrar sektorda texniki servis mərkəzləri yaradılmalıdır. Fermerlər texnika ilə daha böyük həcmdə təmin olunmalıdır. Toxumçuluq bazası inkişaf etməlidir və əlbəttə, emal sənayesi yaranmalıdır. Bu istiqamətdə artıq çox uğurlu addımlar atılıb. Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində yeni, müasir, dünya standartlarına cavab verən emal müəssisələri yaranmaqdadır. Bu həm işsizlik probleminin aradan qaldırılmasına kömək göstərir, həm də eyni zamanda yerli istehsalın inkişafı üçün gözəl zəmin yaradır. Bizim də məqsədimiz budur ki, Azərbaycanda yerli istehsal inkişaf etsin, idxal azalsın və Azərbaycan öz daxili bazarını ölkəmizdə istehsal olunan məhsullarla təmin etsin. Hesab edirəm ki, əgər kənd təsərrüfatında bu vaxta qədər görülən tədbirlərin davamı olarsa, biz buna da nail ola biləcəyik.

Azərbaycanın gələcək inkişafında Neft Fondunun rolu əvəzolunmazdır. Neft Fondunun yaradılması Azərbaycanın müasir tarixində çox əlamətdar bir hadisə olubdur. Hamı bilməlidir ki, bu Fond bilavasitə cənab Prezident Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə yaranmışdır. Fondun böyük həcmdə valyuta ehtiyatı cəmlənib və bu Fond çox şəffaf şəkildə fəaliyyət göstərir. Hər bir Azərbaycan vətəndaşı Fondun fəaliyyəti haqqında kifayət qədər məlumat əldə etmək iqtidarındadır. Fondun vəsaitləri haqqında mətbuatda mütəmadi qaydada məlumatlar dərc olunur və beynəlxalq audit keçirilir.

Fondun əsas məqsədi neftdən əldə olunan gəlirləri çox etibarlı şəkildə saxlamaq, onları artırmaq, gələcək nəsillər üçün gözəl iqtisadi baza yaratmaq, eyni zamanda, Azərbaycan iqtisadiyyatı üçün əhəmiyyətli layihələrdə iştirak etmək, onları maliyyələşdirməkdir. Bilirsiniz ki, Fondun edilən ilkin ödəmələr Azərbaycanın ən çətin vəziyyətdə yaşayan qaçqınlar və məcburi köçkünlərin həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılması istiqamətində nəzərdə tutulmuşdur. Hesab edirəm ki, gələcəkdə də Azərbaycan Dövlət Neft Fondu bu funksiyaları daşımalıdır. Ölkəmiz üçün əhəmiyyətli olan layihələrin həyata keçirilməsi üçün kömək göstərməlidir.

Əlbəttə, hesab edirəm ki, Fondun vəsaitlərini büdcənin ümumi xərclərinin içərisində əritmək düzgün siyasət deyildir. Düzdür, Azərbaycanda sosial məsələlərə göstərilən qayğının nəticəsində əmək haqları, təqaüdlər qaldırılıb və bunun mənbələrinin biri də Neft Fondudur. Amma hesab edirəm, hər bir Azərbaycan vətəndaşı bilməlidir ki, Neft Fondunun vəsaitləri hansı məqsədlərə xərclənir. Ona görə, gələcəkdə büdcə formalaşanda biz bunu nəzərə almalıyıq və Fondun vəsaitlərini ümumi xərclərin içərisində ayrıca bir maddə ilə göstərməliyik. Çünki Fondun vəsaitlərinin büdcənin ümumi xərclərinin içərisində əridilməsi iqtisadi və siyasi cəhətdən düzgün deyildir.

Azərbaycanın iqtisadiyyatı inkişaf edəcəkdir. 2005-ci ildə Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri istifadəyə veriləndən sonra Azərbaycan iqtisadiyyatı daha sürətlə inkişaf edəcəkdir. Deyə bilərəm ki, qazın hasilatı da artacaqdır. "Şahdəniz" yatağından çıxarılaçaq qazın bir hissəsi daxili bazarda emal olunacaq, eyni zamanda "Azəri" yatağında görülən yüksək tədbirlərin nəticəsində böyük həcmdə qaz ehtiyatı yaranacaqdır. Əlbəttə, əhalini tam şəkildə təbii qazla təmin etmək üçün, Azərbaycanda elektrik stansiyalarına qazın verilməsini tam şəkildə təmin etmək üçün mövcud qaz anbarları təmir olunmalıdır. Mən artıq bu barədə müvafiq göstərişlər vermişəm. Bir il ərzində qaz anbarlarının tutumu iki dəfə artıb və gələcəkdə Azərbaycanda qaz anbarlarının tutumu 3 milyard kubmetrə çatdırılmalıdır. Biz buna nail olacağıq və gələcəkdə ölkəmizin qazla təminatı üçün heç bir problem olmayacaqdır.

Əlbəttə, Bakı-Tbilisi-Ceyhan kəməri istifadəyə veriləndən, Azərbaycanda neft hasilatı ildə 50 milyon ton təşkil edəndən sonra əldə olunan faiz və gəlirlərin hesabına Azərbaycan hərtərəfli inkişaf edəcəkdir. Amma biz buna indidən hazır olmalıyıq. İki-üç ildən sonra daxil olacaq böyük məbləğdə vəsait gərək səmərəli şəkildə xərclənsin. Ona görə də, müxtəlif sosial-iqtisadi proqramlar indidən hazırlanmalıdır. İlk növbədə, infrastrukturun inkişaf etdirilməsi üçün proqramlar təqdim olunmalıdır. Bu sahədə işlər artıq gedir və bilirsiniz ki, Azərbaycanda elektrik stansiyalarının tikintisi nəzərdə tutulur.

"Şimal-2" elektrik stansiyası tikilməlidir. Eyni zamanda, Sumqayıt şəhərində yeni elektrik stansiyası tikilməlidir. Qısa müddət ərzində biz buna nail olmalıyıq və beləliklə, Azərbaycanda, ümumiyyətlə, elektrik enerjisinin verilməsi ilə bağlı heç bir problem olmayacaq. Gələcəkdə bəlkə də Azərbaycan lazımı qədər elektrik enerjisi ixrac edə biləcəkdir.

Digər infrastruktur layihələr də həyata keçirilməlidir. İlk növbədə, ölkənin hərtərəfli inkişaf etdirilməsi üçün əhəmiyyətli olan avtomobil yollarının tikintisi aparılmalıdır. Bilirsiniz ki, qərb istiqamətində işlər aparılır. Bakı-Qazax-Gürcüstan istiqamətində magistralın layihəsi uğurla həyata keçirilir. Eyni zamanda, digər istiqamətlərdə də buna oxşar səviyyədə yolların tikilməsi vacibdir. Bakı-Qusar-Rusiya sərhədi, Bakı-Astara-İran sərhədi - bu istiqamətlərdə də yolların tikilməsi zəruridir. Əminəm ki, yaxın gələcəkdə bu barədə təkliflər veriləcəkdir.

Ümumiyyətlə, mən hesab edirəm ki, hər bir nazir, hər bir komitə rəhbəri öz sahəsinə aid olan problemləri, zəif yerləri də yaxşı bilir və əldə olunan bütün uğurlarla yanaşı, ilk növbədə, bizim diqqətimiz məhz problem məsələlərə yönəlməlidir. Hesab edirəm ki, hər bir nazirlik öz fəaliyyətinə aid olan problemlərin aradan qaldırılması üçün görülməli proqramın əsas istiqamətlərinə dair təkliflər paketini Nazirlər Kabinetinə, Azərbaycan Prezidentinə təqdim etməlidir. Bu təkliflər, hesab edirəm, geniş hazırlanmalıdır. Maksimum proqram şəklində olmalıdır və bu proqram hökmən icra edilməlidir.

Mən avqustun 4-də Azərbaycanın Baş naziri vəzifəsinə təyin olunandan sonra elə bu salonda Nazirlər Kabinetinin üzvləri ilə ilk görüşümdə öz fikirlərimi bildirmişdim. Demişdim ki, bu, mənim üçün böyük məsuliyyətdir. Mən çalışacağam ki, bu etimadı doğruldum. Eyni zamanda bildirmişdim ki, mən hesab edirəm, Nazirlər Kabinetinin bu tərkibi qarşıda duran vəzifələri çox uğurla həyata keçirir. Eyni zamanda bildirmişdim ki, mən Nazirlər Kabinetinin bu tərkibi ilə işləmək istəyirəm. Görürsünüz ki, mən həmişə olduğu kimi, öz sözümə sadıqam. Ancaq eyni zamanda, bütün bunlarla yanaşı, mən bildirmək istəyirəm ki, hər birinizin gələcək fəaliyyəti nəticələrdən asılı olacaqdır. Bütün sahələrdə nəticələr olmalıdır.

Mən çıxışımın əvvəlində demişdim ki, yüksək nəticələr əldə etmək üçün gözəl şərait vardır. Heydər Əliyev tərəfindən Azərbaycanda yaradılmış bu iqtisadi iqlim o qədər gözəldir ki, yeni nəticələr əldə etmək üçün çox yaxşı şərait vardır. Əlbəttə, hamıdan tələb edirəm ki, öz işinə məsuliyyətlə yanaşsın və öz vəzifə borcunu vicdanla yerinə yetirsin.

Əlbəttə, ilk növbədə, hamı insanlara böyük diqqətlə yanaşmalıdır. Biz Azərbaycan xalqı üçün işləyirik. Onlar bizə bu etimadı göstəriblər və biz də bu etimadı doğrultmalıyıq. Mən əminəm ki, belə də olacaqdır. Əminəm ki, Nazirlər Kabineti bundan sonra da Azərbaycanın gələcək iqtisadi potensialını daha da gücləndirmək əzmində olacaqdır. Beləliklə, biz hamımız yaxın zamanlarda Azərbaycanı zəngin, qüdrətli dövlətə çevirəcəyik. Bu işlərdə sizin hamınıza uğurlar arzulayıram. Sağ olun.

AzərTAc
“Xalq qəzeti” 17 noyabr 2003-cü il

Müqəddəs Ramazan bayramı münasibətilə iftar süfrəsi açılmışdır Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mərasimdə iştirak etmişdir

Noyabrın 22-də Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri şeyxülislam həacı Allahşükür Paşazadənin iqamətgahında müqəddəs Ramazan bayramı münasibətilə iftar süfrəsi açılmışdır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mərasimdə iştirak etmişdir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin nitqi

Hörmətli şeyx həzrətləri!

Hörmətli qonaqlar!

İlk növbədə, mən sizə öz təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Ramazan bayramı həmişə - keçmişdə də, indi də Azərbaycan xalqının ürəyində yaşayıbdır. Ancaq Azərbaycan öz müstəqilliyini əldə etdikdən sonra bu bayram ölkəmizdə rəsmi qaydada qeyd olunur.

Bizim müstəqilliyimiz çox böyük nailiyyətdir. Azərbaycan müstəqil dövlət kimi bütün sahələrdə azad, sərbəst şəkildə inkişaf edir. Azərbaycanda xalqımızın milli-mənəvi dəyərləri, ənənələr daim qorunur, saxlanılır, bundan sonra da buna böyük diqqət göstəriləcəkdir.

Azərbaycanda dini dözümlülük var. Bu gün bu məclisdə müxtəlif konfessiyaların nümayəndələrinin iştirakı və çıxışları bunu bir daha göstərir. Bu, çox böyük nailiyyətdir, sərvətdir. Həmişə belə olubdur. Milli, dini dözümlülük, tolerantlıq Azərbaycan xalqına xas olan xüsusiyyətdir. Azərbaycanın tarixində qısa bir müddət bu sahədə gərginlik müşahidə olunmuşdu. Ancaq Azərbaycan xalqının tələbi ilə hörmətli Prezident Heydər Əliyev hakimiyyətə qayıdıandan sonra bu sahədə keçmişdə buraxılan səhvlər aradan qaldırıldı.

Şeyx həzrətləri cənab Prezidentin 40 illik dostudur. Bəlkə də bu dostluğun nəticəsində Azərbaycanda dövlət və din arasında mehriban münasibətlər, işgüzar əlaqələr mövcud olmuşdur. Bizim hamımızın borcudur ki, bu istiqamətdə işimizi davam etdirək.

Mən dəfələrlə bəyan etmişəm ki, Heydər Əliyevin siyasətini davam etdirəcəyəm. O cümlədən bu sahədə də davam etdirəcəyəm. Mənim üçün çox xoş idi və əziz idi ki, seçkilərə qədər dindarlar, hörmətli şeyx həzrətləri başda olmaqla bu prosesdə çox fəal iştirak etmiş, məni birmənalı şəkildə dəstəkləmişlər. Bu, bir tərəfdən onu göstərir ki, Azərbaycanda yaranmış ictimai-siyasi vəziyyət, ab-hava, sabitlik, əmin-amanlıq davam etməlidir və bütün Azərbaycan xalqı kimi, dindarlar da bu siyasətin davam etməsini istəyirlər.

Digər tərəfdən, biz hamımız, cəmiyyətin bütün üzvləri, sağlam qüvvələr Azərbaycanda Heydər Əliyevin siyasətinin davam etməsini arzulayırıq. Əlbəttə, yaqın bu amillər dindarları çox fəal hərəkətə sövq etmişdir. Mən bu münasibətlə hörmətli şeyx həzrətləri başda olmaqla bütün dindarlara dərin təşəkkürümü bildirirəm. Mən bilirəm ki, seçkilərə qədərki proseslərdə onlar məni dəstəkləyirdilər və əminəm ki, bu gün də dəstəkləyirlər. Mən də öz fəaliyyətimdə daim çalışacağam ki, dövlətlə din arasında yaranmış bu gözəl münasibətlər davam etsin.

Azərbaycan uğurla inkişaf edən ölkədir, onun çox gözəl perspektivləri vardır. Azərbaycan hərtərəfli inkişafa nail olacaqdır. Məqsədimiz də budur ki, Azərbaycan daha yaxşı, sülh, əmin-amanlıq, rifah içində yaşasın. Bütün bunlara nail olmaq üçün Azərbaycanda son on il ərzində yaranmış ictimai-siyasi vəziyyət saxlanılmalı, möhkəmlənməlidir. Azərbaycanda sabitlik qorunmalıdır. Seçkilərdən sonra baş vermiş hadisələr bir daha göstərdi ki, əgər bu seçkilərdə radikal qüvvələr hakimiyyətə gəlsəydi, Azərbaycan yenə böyük bəlalarla üzləşə bilərdi. Ancaq Azərbaycan xalqı öz müdrikliyini, iradəsini göstərdi və oktyabrın 15-də yenidən Heydər Əliyev siyasətinə səs verdi.

Mən seçkilərə qədərki çıxışlarımda, seçkilərdən sonra andiçmə mərasimində və ondan sonrakı çıxışlarımda dəfələrlə öz mövqeyimi bildirmişəm. Demişəm ki, hər bir Azərbaycan vətəndaşının Prezidenti olacağam. Hər bir Azərbaycan vətəndaşına qayğı göstərəcəyəm. Azərbaycanda heç vaxt dini zəmində, milli zəmində ayrışma olmayacaqdır. Hər bir Azərbaycan vətəndaşı dinindən, dilindən, milliyətindən asılı olmayaraq, eyni hüquqlara malikdir və bu siyasət gələcəkdə də davam edəcəkdir.

Hörmətli şeyx həzrətləri çıxışında dedi ki, mən bu məclisdə keçən il də iştirak edirdim. Qeyd elədi ki, mən o məclisə İlham müəllim kimi qatılmışdım. Sizi əmin etmək istəyirəm ki, mən bu gün də İlham müəllim, İlham Əliyev kimi bu məclisdə iştirak edirəm. Düzdür, mənim vəzifəm artıq Prezident vəzifəsidir. Amma öz yaxınlarıma, dostlarıma, o cümlədən şeyx həzrətlərinə, öz dostuma demişəm ki, çalışacağam, mən dəyişməyim. Necə varamsa, elə də qalım. Sadəcə olaraq, mənim məsuliyyətim artıbdır. Mənim vəzifə borcum dəyişibdir və genişləndiribdir. Amma əmin ola bilərsiniz ki, mən İlham Əliyev kimi, Heydər Əliyevin oğlu kimi, öz fəaliyyətimi

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin
PREZİDENT KİTABXANASI

---

davam etdirəcəyəm və atamın siyasətinə layiq olacağam. Əlbəttə, əgər məni gələcəkdə də dəvət etsəniz, məmnuniyyətlə belə məclislərə qatılacağam, daim sizinlə birlikdə olacağam. Sağ olun.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin nitqi böyük diqqətlə dinlənildi və alqışlarla qarşılandı.

AzərTAc
“Xalq qəzeti”, 24 noyabr 2003-cü il

Cenevrədə İnformasiya Cəmiyyəti üzrə dünya sammiti öz işinə başlamışdır Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev açılış mərasimində iştirak etmişdir

AzərTAc-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, dekabrın 10-da Cenevrənin Palekspo sarayında İnformasiya Cəmiyyəti üzrə Dünya Sammiti öz işinə başlamışdır.

Dekabrın 10-da günortadan sonra İnformasiya Cəmiyyəti üzrə Dünya Sammitinin açılış mərasimi oldu. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mərasimdə iştirak edirdi.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin nitqi

Əziz cənab Sədr!

Əziz Sammit iştirakçıları, Forumun nümayəndələri, qonaqlar!

Xanımlar və cənablar!

Son on il müddətində kommunikasiya texnologiyaları bizim gündəlik həyatımızın tərkib hissəsinə çevrilmişdir. Artıq bugünkü gündə gündəlik həyatımızı İnternetsiz, e-mail-siz və qlobal rabitənin imkanları olmadan təsəvvür etmək mümkün deyildir.

Bu gün biz yeni informasiya cəmiyyəti haqqında söhbət edirik. Bu gün biz yeni informasiya idarəçiliyi haqqında söhbət edirik. Mən əminəm ki, bugünkü Sammitin qərarları, xüsusilə gənc nəsil üçün çox əhəmiyyətli olacaqdır. Çünki, əslində, gənc nəsil yeni informasiya cəmiyyətini yaradan nəsildir. Hesab edirəm ki, bu Sammitin sənədlərinin Azərbaycan üçün xüsusi əhəmiyyəti vardır. Çünki bizim ölkənin əhalisinin 70 faizinin yaşı 35 yaşdan aşağıdır. Azərbaycanın gənc nəsli fəal surətdə informasiya və kompüter texnologiyaları layihələrini həyata keçirməkdədir. Bu işdə bizə BMT-nin İnkişaf Proqramı yaxından yardım edir.

İstərdim ki, bu yardıma görə BMT-yə və digər beynəlxalq təşkilatlara Azərbaycan dövləti adından minnətdarlığımı bildirim və bir daha kompüter işinin Azərbaycanda inkişaf etdirilməsinə sadıq olacağımızı bildirim. Hazırda biz dövlət proqramı kimi "İ - Azərbaycan" /"Elektron Azərbaycan"/ proqramını inkişaf etdiririk. Elə bilirəm ki, bu, iqtisadiyyatın idarəçiliyində bizə yaxından kömək edəcəkdir.

Azərbaycanda son 10 il müddətində bərqərar olmuş iqtisadi və siyasi sabitlik bu cür inkişafın sürətlə aparılmasına tam əsas verir. Biz ölkəmizdə iqtisadi, sosial və siyasi islahatlara əsas yer ayırmışıq. Bizim iqtisadiyyatımız və cəmiyyətimiz dünya birliyinə inteqrasiyanı özünün ən başlıca prioriteti kimi görür. Cəmiyyətimiz demokratiyaya doğru irəliləməkdədir, ölkəmizdə iqtisadi artım hiss olunur. Son 6 ildə Azərbaycanda ümumi daxili məhsulun illik artımı 10 faiz təşkil etmişdir. Azərbaycanda ümumi daxili məhsulun 70 faizdən artığı özəl sektorun payına düşür. Azərbaycan keçmiş sovet ölkələri içərisində də, Mərkəzi Avropa ölkələri içərisində adambaşına düşən xarici sərmayələrin payına görə aparıcı mövqedədir.

Bu gün Azərbaycanda nəhəng enerji layihələri yerinə yetirilməkdədir. Azərbaycanın neft və qaz sənayesinin inkişafı üçün on milyardlarla ABŞ dolları ayrılmışdır. Xəzər dənizinin Azərbaycana aid olan hissəsində neft və qaz layihələri uğurla həyata keçirilir və biz bu məhsulların daşınması üçün boru kəmərləri yaradıırıq. Azərbaycanda yaradılmış əlverişli sərmayə mühiti, eləcə də möhkəm siyasi sabitlik ölkəmizə sürətli investisiya axınının əsas amillərindən biridir.

Ölkəmizin əlverişli coğrafi-siyasi mövqeyi Azərbaycanı Şərq-Qərb, Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizlərinin vacib hissəsi etmişdir. Bu nəqliyyat dəhlizləri vasitəsilə Azərbaycana yeni bizneslər və yeni informasiya növləri axıb gəlir. Hazırda həmin informasiyanı rabitə texnologiyalarına çevirmək ehtiyacı duyulur.

Biz inanırıq ki, ölkəmiz bu mənada aparıcı rol oynayacaqdır və bütün ölkələrə bəyan etmək istəyirik ki, bu sahədə əməkdaşlığa hazırıq. Azərbaycan regional layihələrdə nəinki iştirak edir, eyni zamanda, aparıcı rol oynayır. Azərbaycanın regional əməkdaşlığı bundan sonra da davam etdiriləcəkdir.

Təəssüflər olsun ki, Azərbaycanda olan ən ağırlı problem hələ də regional əməkdaşlığa tam miqyasda imkan vermir. Bu problem dedikdə, mən Azərbaycanın on ildən artıq sürən münaqişəsini nəzərdə tuturam. Azərbaycan artıq on ildən çoxdur ki, qonşu Ermənistan tərəfindən təcavüzə məruz qalıbdır. Azərbaycanın 20 faiz ərazisi - Dağlıq Qarabağ və 7 digər inzibati rayonu Ermənistan tərəfindən işğal olunmuşdur. Bu işğalın nəticəsi kimi, bir milyondan artıq azərbaycanlı qaçqın və məcburi köçkünə çevrilmişdir. Ermənistanın təcavüzkar olması BMT-nin 4 qətnaməsində öz əksini tapmışdır. Bu barədə ATƏT-in Minsk qrupu bəyanat vermişdir. Bu barədə Avropa Şurasının rəsmi sənədlərində qeydlər vardır. Beynəlxalq icma öz gücündən və nüfuzundan istifadə edib Ermənistanı məcbur etməlidir ki, Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən geri çəkilsin.

Xanımlar və cənablar!

Azərbaycanda informasiya texnologiyalarının yaradılmasına və eyni zamanda, informasiya texnologiyalarının infrastrukturunun qurulmasına böyük əhəmiyyət verilir. Bizim ölkədə həm elmi potensial mövcuddur, həm də texnoloji nailiyyətlər imkan verir ki, Azərbaycan bu yöndə regionda aparıcı ölkə olsun.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin
PREZİDENT KİTABXANASI

Azərbaycanda Neft Fondu yaradılmışdır ki, bu da tam şəffaf bir təşkilatdır. Beynəlxalq auditorlar bu təşkilatın işini nəzərdən keçirirlər. Bu Fond bizə imkan verir ki, əsas ehtiyatlarımızı gələcəkdə əhalimizin güzəranının daha da yaxşılaşdırılması üçün istifadə edək.

Diqqətinizə görə sağ olun.

AzərTAc
10 dekabr 2003-cü il